

BANGSAMORO KLUBBRESA, OKTOBER 2023

Den - i skrivande stund - senaste klubbresan gick till södra Filippinerna, närmare bestämt Mindanao och BARMM (Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao), ett område som varit stängt för utlänningar i decennier på grund av striderna mellan filippinska myndigheter och olika gerillor av vilka Abu Sayyaf är den mest ökända. På senare år har gerillorna dessutom infiltrerats av utländska krigare, lojala mot al-Qaida och andra organisationer som kanske inte haft lokalbefolkningens i BARMM bästa som första prioritet. Filippinernas hårdföre förre president Rodrigo Duterte lyckades genom en kombination av morot och piska förändra det mångåriga dödläget. Han beordrade armén, marinen och flygvapnet att gå mycket hårt fram mot terroristerna men förhandlade samtidigt med mer moderata lokala ledare fram en ökad lokal autonomi som 2019 ledde till bildande av BARMM. Resultatet blev en drastisk reduktion av strider, terrorbomber och kidnappningar. Det är nu flera år sedan Abu Sayyaf genomförde en större aktion och de lokala myndigheterna hoppas på ett uppsving för den, efter decennier av oroligheter, fattiga och utvecklingsmässigt eftersatta regionen, med bland annat ökad turism.

Det krävs dock fortfarande specielltillstånd och särskilda arrangemang för utlänningar att besöka delar av BARMM och vi planerade därför resan tillsammans med lokala myndigheter. De hjälpte oss utforma ett bra program och tillsåg att vi fick eskort från armén och/eller polisen på de platser där sådan behövdes.

Idén till en klubbresa i BARMM föddes i mars när jag hörde att reseklubben ETIC månaden innan gjort ett lyckat besök i området. Jag kontaktade då vår systerklubb i Filippinerna, Philippine Global Explorers (PGE), som ställde sig positiv till att genomföra en gemensam klubbresa. I juni träffade jag PGE:s president, dr Sonriza Rasco, på Most Travelled People's (MTP) toppmöte i Ekvatorialguinea och man kan säga att det var där och då vi bestämde att köra. Resten är, som det heter, historia.

En förväntansfull grupp om fem Club100:ingar sammanstrålade på anrika the Manila Hotel i Filippinernas huvudstad **Manilla** för klubbresans *pre-trip*. Från början var vi åtta men det kokade ner till fem när inte alla fick semester beviljad för vår klubbresa. Vi var fyra medlemmar (Bengt, Christer, Thomas och Stefan) och en aspirant (Carl-Gustaf). Fyra av dessa fem deltagare hade besökt alla världens 195 länder. Så det var en synnerligen berest delegation från Club100. Särskilt glada var vi att välkomna nyblivne aspiranten Carl-Gustaf som är den i särklass mest bereste svensken. Han kvalar in bland "tio i topp" både på Nomad Manias och MTP:s globala listor över de mest beresta personerna.

Klubbresans pre-trip började i baren på anrika the Manila Hotel samtidigt som solen gick ner över Manillabukten

Vi flög ner till **Zamboanga**, landets tredje största stad, längst ut på ett näs på västra Mindanao. Vår *pre-trip* fortsatte där med stadsrundtur på egen hand med besök bland annat i det välbevarade fortet och den vackra regnbågsmoskén. Här mötte vi senare den jämnstarka (fem personer) filippinska delegationen som anfördes av Riza själv och bestod av medlemmar i PGE från Manila, Bacolod och Mindanao. Lite bonus var att Filippinernas mest kände bloggare, Francis Candia, ingick i PGE-gruppen. Han blev under vår resa ideligen hejdad av folk som ville ha selfies med eller autofrafer av honom, riksbekant som han var.

Club100 på pre-trip i exotiska Zamboanga

Vi tog nattfärja till **Jolo**, huvudstad på ön **Sulu** som gett namn till det pärlband av öar som sträcker sig i en båge mellan Mindanao och Borneo, den så kallade Suluarkipelagen. Färjan var inredd med våningsbritsar i salar, av vilka vissa hade AC. Det fanns mat och dryck att köpa. Så även burköl, för den som sådana önskade. De som reste andra eller tredje klass sov i hängmattor utomhus. Överfarten tog hela natten och vi anlände till det mytiska och sägenomspunna Jolo i soluppgången.

PGE-delegationen: Riza, Regin, Hazel, Francis och Tata

PGE och Club100 på nattfärjan till Jolo

På Jolo följde ett tre dagar långt och intensivt program med utflykter i minibussar och snabbgående båtar. Vi besökte såväl undersköna stränder som vackra sjöar och utsiktspunkter med fin överblick över djungeln liksom vad Sulu hade att bjuda på i form av museer och sevärda byggnader. Maten var genomgående fantastisk med rikliga mängder fisk och skaldjur. Vi togs emot på audiens av guvernör Abdusakur Tano som var mycket intresserad av vad vi tyckte om besöket i hans provins. Hela tiden hade vi eskort av militär samt civila motorcykelpoliser som åkte före och mellan våra fordon. En militär förtrupp genomsökte och säkrade alla platser vi besökte. Det var tydligt att de lokala myndigheterna tog situationen på allvar och inte lämnade något åt slumpen.

Bild på oss alla med guvernör Tano i centrum och vår lokala koordinator Nat längst till höger.

Klubbresan fortsatte till **Bongao** i ögruppen **Tawi-Tawi** dit vi flög efter att ha sagt adjö till våra vänner i PGE. Vi bodde på stranden och fördrev vår tid med stadsrundtur och en kort vandring upp på bergstoppen Bud Bongao för att därifrån se den vackra solnedgången över Suluhavet och Borneos klippor i fjärran.

Tour leaders Bengt & Riza på Sulu

Club100 på Tawi-Tawi

Soldatarm i vår eskort (foto: Riza Rasco)

Utgående från Bongao fortsatte vår klubbresa med en dagsutflykt till spektakulära **Sitangkai** som är en stiltstad med tusentals invånare mitt i ute i (en relativt grund del av) Suluhavet. Staden är genomkorsad av kanaler och påminde både om Venedig och stiltstaden i floden som genomkorsar Bruneis huvudstad. Här återfick vi en mindre eskort av poliser efter att ha varit utan på Bongao.

Sitangkai, the Venice of the Philippines (left photo by [Riza Rasco](#))

Sista punkt på klubbresan till BARMM var ön **Simunul** som är känd för att det var där islam fick sitt första fotfäste i det som idag är Filippinerna. Där finns också Filippinernas äldsta moské vars grundvalar är från 1380. Vi bjöds in på audiens till den kvinnliga borgmästaren som visade sig ha släkt i Stockholm. Världen är liten, som det brukar heta. Liten var däremot inte den bjässe till krokodil vi såg på Simunul. Men det är en annan historia.

Club100 på audiens hos borgmästaren (mitten) av Simunul och utanför den anrika moskén med fundament från 1380

Klubbresan till BARMM avslutades med flyg till Zamboanga där den övergick i en *post-trip* som fortsatte till **Davao**, landets näst största stad och huvudstad på Mindanao. I Davao spanade vi bland annat in den modernistiska katedralen, det upp-och-nervända huset, japanska krigstunlar, världens största örnar och ex-president Dutertes residens.

Post-trip: Philippine Eagle Center, Davaos katedral (kolla in takfläktarna) och Upside Down House

Vår *post-trip* och hela resan avslutades i **kordiljäreerna** på norra Luzon dit vi tog oss i buss från Manilla. Nu hade vårt gäng krympt från fem till tre eftersom Stefan och Thomas behövde åka hem till arbete och annat. Således fortsatte Bengt, Christer och Carl-Gustaf på egen hand. I kordiljäreerna finns många bergstoppar på över tvåtusen meter och klimatet är betydligt svalare än på resten av det eljest tropiska Filippinerna. Vi gjorde en rundtur i högt tempo med besök på såväl höga berg som i djupa grottor. Vi fick se de spektakulära risterasserna och de märkliga hängande likkistorna i Sagada.

Post-trip: Risterasser och molnhav i provinsen Cordilleras, norra Luzon

Vi som deltog i denna sex dagar långa klubbresa (13 dagar med *pre-* och *post-trips* inräknade) var mycket nöjda och tacksamma över att få se så mycket av Filippinernas mer svårtillgängliga och för gemene man okända delar. Alla vi hade redan innan en positiv bild av Filippinerna och den stärktes ytterligare efter denna resa där vi ju också hade förmånen att få umgås med filippinare på nära håll. Gruppen fungerade mycket bra ihop och en positiv spin-off effekt av detta var att vi som åkte redan planerat nästa resa tillsammans.

Vid pennan: Bengt Hildebrand

Foton: Club100-gänget och Riza Rasco

Bangsamoro-gänget (från vänster):

*Christer Danielsson
Thomas Casswall
Stefan Odestedt
Carl-Gustaf Siby
Bengt Hildebrand*